

a svédek nyolcvan százaléka evett már homárt
a húsz százaléuk rendszeresen eszik valamilyen
rákot
folyami rákot vagy garnélát

a svédek fele bevándorlásellenes
nyíltan bevándorlásellenesnek lenni nem szokás

azt mondják, Svédországban mindenki bevándorló
ezt mondják a történészek
de ez nem érdekli a malmói traktoristát
amikor a bevándorlás ellen nyíltan tüntet

a svédek tíz százaléka Nagy-Svédorszáról álmodik
még a kalmari uniós időszakot sirja vissza
a kalmari uniós perszónaluniók sorozata
melyek Dániát, Norvégiát és Svédországot
egy uralkodó alatt egyesítették a
tizenkettedik és tizenhatodik század között
véglegesen 1523-ban bomlott fel

Első Gusztáv trónralépésével
a tizenkilencedik század közepén
egy skandinavista mozgalom bontakozott ki
amely az egykori kalmari uniós országainak
újraegyesítését tűzte ki célul

Malmö Skåne megyébe tartozik
Skåne sokáig a dánoké volt
a nyelvjárásuk is különbözik
a többi svéd nyelvjárástól

a skåneiek egy része független autonómiát kíván
a skåneiek egy része nyíltan bevándorlóellenes
nemcsak a skåneiek egy része az

Svédország a svédeké
svédek élnek még a szomszédos Finnországban
Norvégiában és elszórva a Baltikumban

a svédek szeretnek sétálni

a romák szeretnek a legjobban sétálni
végigsétálták először Finnországot
utána egész Skandináviát
Izlandra viszonylag kevesen jutottak
mert a romák félnek a gejírektől

Péntek Orsolya

KÁLYHA

– Megmondom – gondolta Szerke a hatalmas bérház kapujában, ott, ahol futás közben régen megpihent, és ahol most az otthona volt, állt éjjel kettőkor a lépcsőn, és pihegve szívta a cigarettát. Adam ölelésére gondolt, arra, hogy a melle közé engedte egy órája, és a fiú az öléből itta a vizet a kádban, arra, hogy a teste, amely a férfinak, akivel együtt élt, úgy válaszolt, mintha megszokott mondatokat morogna, amelyekre oda sem figyel, Adam kezében beszélt, fecsegett, dadogott, hadart és kiabált, és vágni kezdett újra rá, pedig még csak egy órája hagyta ott. Szimatolta a szélben a bőrén maradt szagot, aztán ráfogott a korlátra, erősen, és felrakta a lábát, hogy kinyújtsa a combizmait belül, majd, ahogy elmúlt a remegés, felszaladt a lépcsőn.

A lakás üresen, hidegen ásított rá, és amikor lerogyott a konyhaasztalnál, észrevette, hogy a mosogatóban magasan áll a szennyes edény, és a pult körülötte tiszta ételmaradék.

– Gyere már – mondogatta, amíg mosogott, és elpucolt mindent.

– Gyere már – mondta, amikor söpörni kezdett, és ahogy Timur belépett, elé állt.

– Kurva – ordította a férfi, aki teljesen részeg volt, és a szeme szűk rés volt az arcán, aztán pofon vágta, és Szerke orrából folyni kezdett a vér. Lassan csöpögött a felsöpört padlóra, pedig felmosni nem akart.

– Rohadt kurva – lihegte fölötte a férfi, és belemarkolt a hajába, aztán megpróbálta átfogni a derekát, de amikor Szerke kisiklott, elesett.

– Feküdj le – mondta neki, és felé nyújtotta a kezét, hogy segítsen neki felállni, de a férfi felé köpött. Szerke kinyitotta a vécéajtót, hogy elővegye a felmosóvödröt, és közben a vécébe köpte a vért.

– Kivel kúrtál? – ordította Timur a szobából, és Szerke érezte, hogy fellobban benne a düh, a régi, ismerős düh, amelyet azóta nem érzett, mióta az oltár előtt egyszerre mondott igent és nemet, mint egy csaló, egy kurva, egy hamiskártyás, egy betyárbecstelen, aki az Isten ellen szövetkezik az Istennel, néha ezt hitte, hogy embert mentsen.

– Mindenkiel kúrtam – sikította, hogy zengett a bérház, és a falba vert, amitől a keze is felszakadt, az ökle nyomán a lambériából pedig levált egy darab.

– Sosai Oyama büszke lenne rám – gondolta keserűen, míg a véres kezével megtörölte a véres orrát, és kirángatta a hálósákokat a gardróbnak használt kamrából, aztán a fürdőkádba feküdt, végül a vizes zsákkal a szoba közepére vonult, és a könyvespolc alsó sora felé fordulva elaludt.

– Bizánci ikonok – olvasta reggel, amikor felébredt, arra, hogy Timur a haját simogatja.

– Zorica – suttogetta a dédanya és az ő második nevét; az olasz dédanya meg Auróra volt, egy harmadik Hajnal, és így lett Szerke *Zorahajnalauróra* egyszerre három nyelven, amikor szerették, Pécsen és Budán. Nagy levegőt vett, átfordult a kezén, majd az ajkába harapott a fájdalomtól, de amikor meglátta a férfi párás, kék szemét, végül nem mondott semmit sem.

– Ne haragudj – mondta Timur, a kezébe vette a sebes kezét, és Szerke gyomra felfordult, sikítani akart, ordítani, ahogy a torkán kifer, elordítani, hogy mi történt a szélszagú fiúval, aki az öléből itta a vizet, és jó lenne, ha az öléből inná a vizet ma is, végül engedett a férfinak, és némán feküdt alatta, mozdulatlanul.

– Most már tudod – gondolta, ahogy meztelenül a konyhába ment, és felfuttatta háromszor a kávé, aztán bevitte szótlanul. Adam meg akarta ölni, amikor délután elmondta neki, a fehér fotelban, előadás alatt, míg Lili bent jegyzetelt, és fogta a bekéült kezét.

– Mondtam, hogy férjnél vagyok – közölte

Bíró Timi

ELÉG LEGYEN

Vesd le magadról a fájdalom fűzőjét.

Jaj, már a bordáid is összenőttek.

Mint megkötözött fegyencek súrolják egymást.

Szorgalmasan passzírozzák a levegőt belőled.

Az, ami most összetart, színtiszta látszat.

Az, hogy feszesnek érzed magad, összeesküvés.

Az illúzió és a remény erős szövete fogja át
összeroskadni készülő tested.

Még tart, még tart.

Egyre vékonyabb csíkokban áramlik benned a vér.

Még beszív és kifúj:

Felboncolt bánat helyére a felboncolatlan.

Szorít és feszít, a csontok belseje csupa repedés

Dühöngő üregek töltik ki az eltévedt szenvedést.

Szerke anya hangján, keményen, úgy, ahogy kell. A fiú utánaindult.

– Nem tudom, hogyan tovább – mondta, és Szerke azt válaszolta:

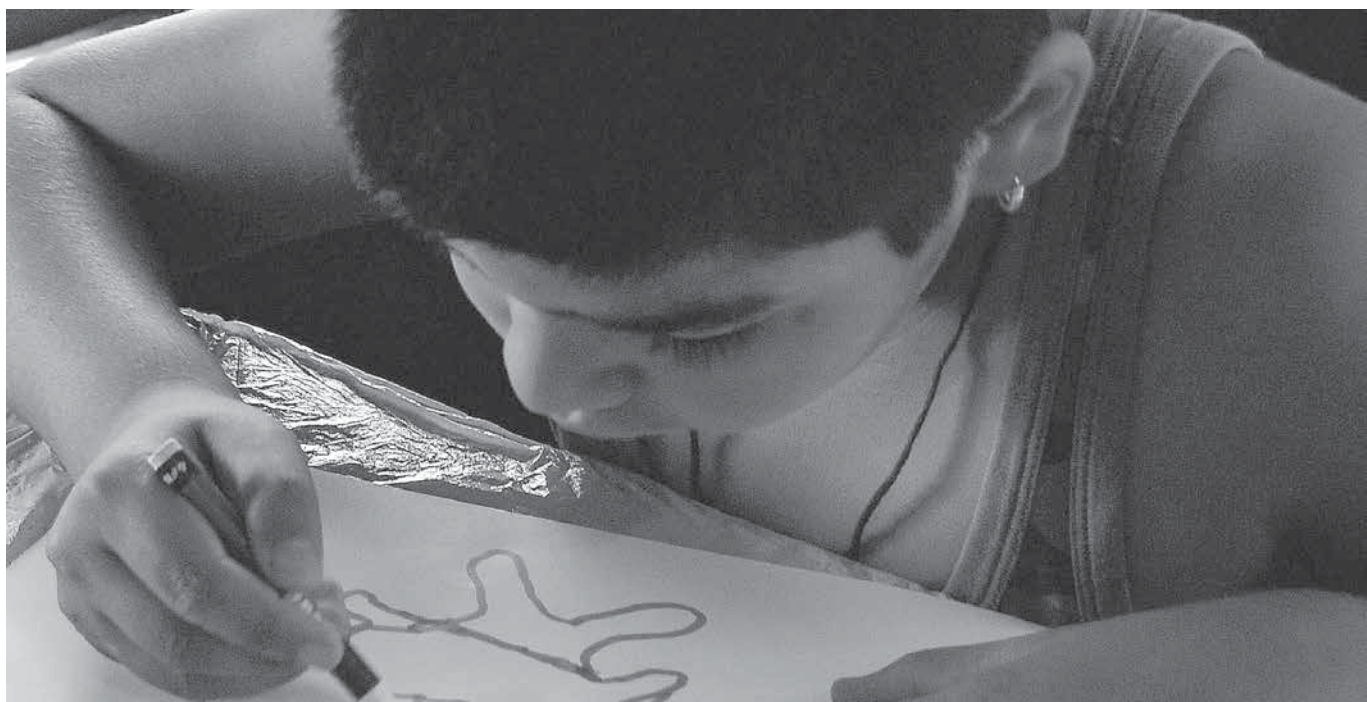
– Én sem – aztán koppant a feje Adam vállán.

Mégis, már délután kimentek a fiú szüleinek kisházába, a város túloldalára, és amikor meglátta a zöld szemes kályhát és a kertben a diófát, úgy ült le az ágy szélére, olyan könnyű boldogsággal, mint aki hazaért.

– Nem válhatok el, tudod? Nincs hol laknia – mondta a fiúnak ölelés után és ölelés előtt, és amikor kézen fogva álltak a buszmegállóban, amely egy karám előtt volt, amitől úgy tűnt, mintha az állatok is a buszt várják, Szerke átölelte egy kihajló ló nyakát, aztán mélyet nyelt a hatalmas levegőből. Buda a két szélén tulajdonképpen összeér – gondolta.

És a kora tavaszról tavasz lett, aztán kora nyár, és Szerke még arra sem vette a fáradságot, hogy szóljon a rossz főiskolán, hogy most már biztos ne várják. Olykor, amikor eszébe jutott Timur arca és a szája mellett lecsorgó két ránc, eszébe jutott, hogy neki azért szólni kellene.

Amikor hazaért, Timur mégsem volt ott hon soha, és Szerkének később eszébe jutott, hogy amíg Timur kiabált, ha olykor mégis

egyszerre aludtak otthon, ő soha nem kérdezte meg, hogy a férfi merre járt.

Néha, amikor meglátta Adamot a Kazinczy utca sarkán, a játszótérnél, aztán elindultak a szűk utcán lefelé, gondolatban lefestette az utca minden szögletét, és minden képet elrakott. Sorakoztak a fejében a képek, az éles utcaszögletről, a zsinagógáról, ahogy reggel besüti a nap, a Wichmann kocsmá sárga üveges ajtajáról, amelyen valami piros csorog végig egy júniusi dögmeleg éjszakán, és akkor az egyik képen feltűnt az utca végén az első alak, egy szőke kislány, aki megy a városban, egyedül.

Néha hajnalban festett, öttől nyolcig, a konyhában, ahol végre meleg volt és ragyogott a nap, és a lenolaj meg a kávé szaga örökhajnalt ígért, aztán nyolckor lement újra futni, csak egy kört, és leült a templomrom falára, a friss zöld fűcsomók közé.

– Legalább őszig – mondta, és nézte maga körül a kicsattanó bokrokat, a futó záporban megfürdött, csukott, még sötétlila orgonafürtöket, ahogy átmelegíti őket az egyre erősebb nap, aztán visszament, és bevitte a kávéját Timurnak.

Minden reggel sietett, de éjjel járt haza, néha tizenegykor, néha kettőkor. Ültek Adammal a Duna-parton, máskor az Alagút tetetjén, és

játszottak a szavakkal és a csókokkal, vagy szívták a fogpiszkálót a Kiskacsában, mert a cigarettájuk elfogyott, és hétvégén, amikor Timur hazament a Tiszára, Szerke takarítás helyett futott a város másik végébe, a kis házba, ahol a hidegebb napokon Adam megrakta a kályhát, hogy sötétzöld, hatalmas meleg lett, délelőtt meg feküdtek a hintaágyban, a szélvédett sarokban meztelenül a könyvekkel, de kiesett a kezükből az újkor története.

– Nem válhatok el – mondta Szerke az egyik este újra, amikor Adam sokadszor kérte, és telement keserűséggel a szája, némán ültek a kertben, és ringtak, föl és le, és Szerke rágyújtott.

– Ha hazamegy, meghal – mondta csendesen, és a május hirtelen túlzásnak tűnt. Akkor bevallotta végre, hogy a férfit jó ideje ő tartja el, abból, amit az antikváriumban keres, ő és a saját anyja, aki gyűlölte Szerkét, az első pillanattól, és minden hétvégén telepakolta Timur zsebét pénzzel, és a sötétkék táskáját dobozokkal és üvegekkel, amelyekben sült hús és palacsinta volt.

Egyszer felküldött egy egész kacsát, és azt üzenté, ha nem tudná, mit kell vele kezdeni, kérdezze meg az anyját. Szerke nézte a dögölt állatot, amely délután még az udvaron totyoghatott, és úgy képzelte, meleg lehet

még a teste a tollak alatt, a hónaljában biztos, aztán nézte a kacsza arcát, kíváncsian, a konyhaasztalon, végül felhívta Dorkot, hogy vigye a madarat, ahová akarja, vagy kérdezze meg anyát. És Dork megkopasztotta és megsütötte, és áthozta a két combját, amelyeket Szerke feltálalt Timurnak másnap este.

– Dorktól, szeretettel – mondta, és a zsömlébe harapott, amelyet tormakrémmel kent meg, és narancsszeleteket rakott rá, de a húsból nem evett. Elképzelte, hogy mit mond majd a férfi a következő hétvégén otthon, mert valamit mondania kell, már a főtéren, ahol a közért és a kocsmá van, rögtön akkor beszélnie kell, amikor kifordul a busz, amelyről leszállt, és az anyja felrakja a fekete férfi-bicikli csomagtartójára az üres kék táskát.

– Vetted volna el a másik lányt – hallotta Szerke magában szombaton, amikor a férfi leszállt a fordulóban a buszról, és az öregasszonyok a másik oldalról nézték, hogy nem autóval jön a fővárosból, mint a többiek, és az anyja biciklijén tolják a szakadt táskát.

Szerke elszégyellte magát, mint amikor régebben hozzájuk utazott, és nézte köröskörül a tájat, ami olyan más volt, mint Baranya.

Más volt a színe és a szaga, és más volt a hatalmas táblákon az út mentén a fény, sápadtabb és hidegebb, hiába volt július és déli, és amikor a buszfordulóban leszállt, ott ültek az öregasszonyok. Megpróbált mosolyogni, mint Pécs környékén szokott, Pellerden és Szennán, vagy Nádasdon, ahol nagyanya régen tanított, és ahol gyerekkora óta visszamosolygott rá az ég, az erdő, a hegy, az utca, a kerítések, az első kertekbe ültetett gladióluszok és rezgők meg a rózsák, a ház előtti padon az öregasszonyok, a sarki boltosok és a kis templomok papjai, az új tanítónők és a cigánygyerekek, akikkel néha együtt futott az utca végéig, aztán vissza, míg nagyanya a volt tanítványaival beszélt azon az összevissza nyelven, akik öregek voltak, öregebbek, mint ő maga, és akiknek magokat és gyógyszer hozott a városból, és akik magukhoz szorították Szerkét olykor, bele a füstszagú szoknyáikba, és értették, amikor megütötte kétszer a szívét.

– Ismeritek a jeleket? – kérdezte egyszer egy öreg cigányasszonytól, kérdőjellel hajlítva a kezét, aztán mutatta a kitért öt ujját tenyérrel az ég felé, és az öreg cigányasszony

bólintott, azután összeérintette lassan a két kitárt tenyerét.

– Ez mit jelent? – kérdezte Szerke jelekkel, de az öregasszony nagyanyát nézte, mint a gyereket, pedig valaha nagyanya tanítványa volt.

– Időben megtudod – mondta neki cigányul, Szerke mégis értette, értette a szeméből egészen, és amikor Dork megígértette vele, hogy nagyon figyel, kinek mondja ki életében a legfontosabb mondatot, eszébe jutott.

Aztán egy idő után nem mentek többé abba a faluba. Az öreg cigányasszonyok meghaltak, és meghalt nagyanya ottani barátnője is, a tanítóné, pedig Szerke még kamaszkorában is kérlelte nagyanyát, hogy vigyenek vitamint és gyógyszert.

– Nem tudom már, kinek kell segíteni – ütötte el nagyanya, és Szerke tudta, hogy nagyanya feladta, feladta a cigányokat, pedig vagy ötven évig, tanítóképzős korától küszködött, hogy engedjék őket iskolába, egyszer egy kislányért addig könyörgött, amíg az gimnáziumba, aztán egyetemre került, és évekig nagyanyáéknál lakott, a kisszobában, aztán disszidált.

– Én itt csak cigány maradok – mondta nagyanyának, aztán rendületlenül küldte a lapokat és a fényképeket Amerikából, egészen a nyolcvanas évekig, amikor elcsöndesedett.

Ha Baranyában még cigányul is értett, itt, az Alföldön széttört a mosolya a busz nyomán leülő porban, és Szerke úgy érezte, hogy verik a szemükkel, és tépik a haját, mint ahogy a kurvákkal szokás.

– Kis szotyka, de már elvetette magát – hal-

lotta maga mögött, amikor elindult a főutcán, és a kerítések mögött csaholtak a kutyák. Még csak kétszer volt a faluban, amióta összeházasodtak, és félt, hogy eltéved, mégsem merete megkérdezni az utat, a könyvét szorította magához, a kötetet, amelyet az öreg árazott le a szeme láttára, és amelynek minden sorát betéve tudta, mégis azt olvasta a vonaton.

– Csókolom – köszönt be az udvaron át, és látta, ahogy Timur anyja a kertben föláll.

– Nincs itthon – mondta kurtán, aztán megfordította a kulcsot a kapuban, és Szerke látta, hogy végigméri, tetőtől talpig, végül megfordul, és elindul befelé, a házba.

– Ezt hoztam – vette elő a zsákjából a csokoládét meg a kávé, amit anya küldött, de az öregasszony, ahogy elvette, lerakta a csomagot a kredenc szélére, és zörögni kezdett a lábosokkal.

– Nem vagyok éhes, köszönöm – mondta Szerke olyan szelíden, ahogy csak tudta, és megkérdezte az időjárást, a vizet, hogy magasan van-e, és hogy tojnak-e a tyúkok, de mert az öregasszony mindenre egy-egy szóval válaszolt, Szerke hamar kifogyott.

Csak akkor szólalt meg újra, amikor látta, hogy az öregasszony a vödörbe, ahol a lepucolt zöldséghejat tartja, beleönti a mosószeres vizet, és elindul, hogy kiöntse a csirkéknek.

– A csirkén át mi is megesszük a mosószert – mondta Szerke halkán, olyan halkán, ahogy csak bírta, de az öregasszony legyintett, és továbbment. Timur kettő körül esett be, és Szerke megérezte rajta a pálinkaszagot.

– Menjünk haza reggel, kérlek – bújt hozzá a tollas dunyha alatt este, és a kezét az arcára tapasztva aludt el, hogy ne érezze a ház zsír- és alma- és dohszagát, de reggel, amikor a férfi felkelt, hiába kérlelte tovább, itta a pálinkát, és Szerke egyedül ment végig a főutcán, egyedül szállt fel a buszra, és amikor visszanézett, kiöltötte a nyelvét a buszablakon át az egyik öregasszonyra, olyan mélyen, ahogy csak tudta.

– Ezt még add hozzá – mondta magában, és nézni kezdte a szemközti ülésen az öreg cigány kérges kezét, aki apróra végigvizsgálta Szerkét, nyugodtan, aztán a semmi jelét mutatta, elfújva a port a tenyeréről.